

SŁOWA KUJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUN

Prenumerata
na miejscu mk.
900.000, na pro-
wincji i z odno-
szeniem do do-
mu 1.000.000 mk.

Ogłoszenia
za wiersz nonpa-
relowy pierwsza
strona 20000 m.,
druga i trzecia
18000 mk. czwar-
ta 12000 mk. Ogl.
drobne 8000 mk.
za wyraz, tłust.
druk, podwójnie,
najmniejsze ogl.
80000 m. Dla za-
graniczy ceny o
100% wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4 — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

KSIĄŻKA POLSKA

jest zawsze najmiłszym i najtań-
szym podarkiem gwiazdkowym.

KSIEGARNIA POWSZECHNA WE WŁOCŁAWKU

- poleca na gwiazdkę piękne ostatnie wydawnictwa. -

ŻYTO, PSZENICĘ, JĘCZMIEN

OWIES, ZIEMNIAKI ORAZ GROCH, PELUSZKĘ,
WYKĘ, LUBIN, SERADELĘ I INNE ZIEMIOPŁODY
kupuje
DOM HANDLOWY
w Warszawie OLEJNIK i TARNOWSKI ul. Krucza 6.
AGENTURA WE WŁOCŁAWKU
ULICA ŻABIA 27, TELEFON 115.

Każda prawda nieśmiertelna rozwija się i rośnie.

A. Mickiewicz.

Dwa obozy.

Dopiero co odbyty Zjazd Okręgowy Chrześcijańskiej Demokracji we Włocławku musi nasunąć szereg uwag, każdemu możliwym obserwatorowi naszego życia politycznego, a tem bardziej jego współuczestnikowi.

Zjazdy Chrześcijańskiej Demokracji mnożą się i następują po sobie w coraz szybszym tempie — ruch tego stronnictwa, jego działalność ożywia się. — Jakiś młodzieńczy rozmach, jednocześnie z powagą i rozwagą męską ogarnia szeregi tego tak jeszcze młodego ruchu politycznego.

Wielka idea chrześcijańsko-demokratyczna wysuwa się na czoło życia Narodu Polskiego. Jest to jak gdyby prąd żywotności naszej, przeciwstawiającej się coraz silniej rozkładowym elementom lewicowo-socjalistycznym wybuchów.

Pomimo ciężkiej sytuacji ekonomicznej Państwa, — a może właśnie ze względu na tę ciężką sytuację, jakież duch uzdrowieńczy przebiega przez organizm narodowy. W chwilach ciężkich niedomagań społecznych, u narodów starczych i przeżytych siły opadają beznadziejnie i spychają życie zbiorowe w przepaści, — u narodów młodych i pełnych sił rodzących się, siły te skupiają się i organizują, — ażeby przeciwstawić się rozkładowi, zwalczyć chorobę. — Instynkt samozachowawczy, duch narodu wyszukuje nowe drogi i nowe

nieraz zadziwiająco śmiałe sposoby ratowania się. — Taki wiew tężyny zaświadcza o nieśmiertelnej sile Narodu.

Rozrost, tętnienie energii Chrześcijańskiej Demokracji, jest tym świeżym powiewem tężyny narodowej przelatującym przez stare złogi, stare sposoby i sposobiki działające w dotychczasowym życiu społeczeństwa.

Socjalizm traci grunt pod nogami, i w niemocy swej wytracony z równowagi wykrzykując stare, przeżyte i starze formuły doktryny Marksizmu, czepiając się skostniałymi rękami rozsypującej w próchno idei solidarności robotniczej międzynarodowej, — z pianą na ustach jeszcze woła o walce klas, starając się wbrew życiu pobudzić tą walkę ekscesami w rodzaju krakowskiej zbrodni.

Im gorzej dzieje się z tą doktryną nienawiści i jej bojowcami, — tem straszniejszy przedstawia ona obraz w zachryplej i rozwścieczonej gromadzie jej czcicieli.

Aby się o tem przekonać, dość być choćby na jednym tylko wiecu socjalistycznym.

Inaczej w obozie Chrześcijańsko-Narodowym.

Tam rośnie jakaś moc zrównoważona, poczucie siły i dostojności, — zmężnienie ducha, które promienieje wokół: oddziaływa na najszersze warstwy społeczeństwa.

Ważne dla pp. Kupców

Na niedzielę, d. 16 b. m. będzie wydany specjalny numer „SŁOWA KUJAWSKIEGO”, w którym będą ogłoszone polskie firmy handlowe. Ze względu na zakupy przedświąteczne będzie ten numer informatorem dla naszego społeczeństwa. PP. Kupcy, mając na uwadze własny interes, niewątpliwie skorzystają z tej okazji i zawczasu zarezerwują sobie w Administracji „Słowa Kujawskiego” odpowiednie miejsce w numerze przedświątecznym. Zgłoszenia będą przyjmowane do 13 grudnia.

Zasady solidaryzmu chrześcijańsko-narodowego, — zasady miłości jako czynnika zespalającego w życiu zbiorowym, w życiu narodu, — tak dobitnie przedstawione przez przewodniczącego wiecu Chrześcijańskiej Demokracji księdza prof. Wojsę, rosły i wytwarzają przepiękną siłę atrakcyjną.

»Narodowe pokolenie bojowe« coraz śmielej, a zarazem coraz godniej i szlachetniej walczy o swoje ideały chrześcijańsko-narodowe. — I zdumiewa i podnosi swoim tonem i swoim coraz wznioślejszym rozmachem. Tłum parotysięczny, zmęczony mozolem dnia i ciężarem chwili, tłum cierpiący niedostatki, tłum parotysięczny wiecowników podnosi się na wyżyny zadziwiającej iście bohaterkiej wytrwałości i wiary w lepsze jutro, w zwycięstwo dobra i sprawiedliwości, — w zwycięstwo, zasad i metod działania narodowych i chrześcijańskich.

Wzniosły entuzjazm ks. Wojsy, — rzeczowa i jasna mowa posła Czerniewskiego, szlachetne ułne przemówienie

dyr. Zielińskiego, więcej zdziały, — aniżeli wszystkie obelgi miotane z ust Piotrowskiego i Prausowej.

W tem idzie nowa, — choć zarazem taka odwieczna siła, siła zwycięska wielkich wzniosłych zasad i czynów realnych.

Duch narodu tężeje i idzie pewnym krokiem ku zwycięstwu.

Panowie lewicowcy, zostawcie! Dość mamy nienawiści! Słyszycie — nienawiść wasza nie nakarmi głodnych, ani nie przyrodzie obdartych, nie uratuje Polski. — Przeciwnie ona to szerzy głód i nieszczęścia, — ona podkopuje państwo. Lud to widzi. I Lud, Naród cały dość ma nienawiści, jadu jej już nie znosi. On pożąda wielkiej siły zespólnej, siły miłości.

I w tem to mieści się tajemnica wielkiego zwycięstwa, jakie nad lewicą i socjalizmem odniosła wczoraj we Włocławku Chrześcijańska — Demokracja. A. S.

Rezolucje

uchwalone na Zjeździe Chrześc. Demokracji we Włocławku dnia 2 grudnia r. b.

Wnioski posła Lud. Czerniewskiego.

1) Zjazd Okręgowy Chrześcijańskiej Demokracji we Włocławku postanawia przeprowadzenie rozbudowy organizacji Stronnictwa w okręgu i poleca zrealizowanie tego postanowienia Zarządowi okręgowemu Stronnictwa we Włocławku w porozumieniu z Zarządami poszczególnych Kół prowincjonalnych.

2) Zjazd Okręgowy Chrześc. Demokracji we Włocławku, wyrażając uznanie Władzom centralnym stronnictwa za ich pracę w kierunku rozwoju stron-

nictwa i realizowania jego zasad, zapewnia, że przez swych uczestników będzie prowadził wyteżoną pracę w kierunku rozwoju Organizacji Stronnictwa w okręgu Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej. Jednocześnie Zjazd prosi władze centralne o pomoc w zakresie uświadamiania i oświecania w duchu zasad Chrześc. Demokracji członków i sympatyków naszego Stronnictwa w okręgu włocławskim.

3) Zjazd Okręgowy Chrześc. Demokracji wzywa władze okręgowe stronnictwa do zorganizowania kursów i perjodycznych wykładów poli-

Franciszek Wieczorkowski

Nowy Rynek Nr. 9.

Już nadęszły skóry!

Prasowe, troki suche i surowcowe, podeszwy, karki, boki i surowiec. Ceny umiarkowane.

tycznych dla całego okręgu wrocławskiego w celu obywatelskiego uświadomienia i wyrabiania członków i sympatyków Stronnictwa.

4) Zjazd Okręgowy Chrześc. Demokracji wyraża najwyższe uznanie i podziękowanie Zarządowi Okręgowemu z p. Zielińskim na czele, za jego wyteżoną, oliarną i owocną pracę na rzecz rozwoju Stronnictwa i realizowania ideałów i zasad Chrześcijańskiej Demokracji.

Wnioski ks. prof. St. Wojsy.

1) Zjazd Okręgowy Chrześc. Demokracji we Wrocławku wyraża pełne zaufanie swemu posłowi p. Ludomirowi Czerniewskiemu i całemu Klubowi parlamentarnemu Chrześc. Demokracji oraz składa gorące podziękowanie za ciężką pracę około naprawy naszej Ojczyzny. Zjazd zwraca się do naszych posłów z gorącym wezwaniem, by w ciężkiej pracy wytrwali, licząc na poparcie patriotycznej rzeszy pracującej, która mocno i niezachwianie wierzy w zwycięstwo sprawiedliwości chrześcijańskiej i rozkwit Ojczyzny.

2) Zjazd Okręgowy Chrześc. Demokracji we Wrocławku wyraża cześć i uznanie naszym ministrom z Wojciechem Korfantym na czele za wielką ofiarność, za moc ducha, za gorącą miłość Polski, która im wskazała ciężkie chwile Matki—Ojczyzny i dała im zapal do pracy nad jej podniesieniem i wzmocnieniem.

3) Zjazd Okręgowy Chrześc. Demokracji we Wrocławku potępia zaślepienie partyjne wrogów Rządu i apeluje do ich choćby tlejących już uczuć patriotycznych, by nie przeszkadzali ciężkiej pracy budowy Ojczyzny.

Wniosek p. radnego Maszewskiego.

Zjazd Okręgowy Chrześc. Demokracji we Wrocławku, odbyty w dniu 2 grudnia 1923 r., wzywa Zarząd Okręgowy wrocławski do ułożenia planów i przeprowadzenia energicznej propagandy prasowej zasad Chrześc. Demokracji.

Wszystkie powyższe wnioski, zgłoszone dnia 2 ub. m. na Zjeździe Okręgowym Chrześc. Demokracji przez posła L. Czerniewskiego, ks. prof. Wojsę i p. radnego Maszewskiego, zostały przez wszystkich uczestników Zjazdu przyjęte jednomyślnie wśród burzy niemilknących oklasków.

„Tydzień obrony kresów zachodnich”.

W dniu 2.XII. rozpoczął się „tydzień obrony kresów zachodnich” pod protektoratem p. prezydenta Rzeczypospolitej.

Komitet „Tygodnia” wydał odezwę następującą:

„Wzdłuż granicy zachodniej Rzeczypospolitej żyje pod panowaniem półtora miliona Polaków, odciętych niesprawiedliwą linią graniczną od pnia rodzinnego. Warunki ich istnienia narodowego są niezwykle trudne, grozi im powolne wynarodowienie i zupełna zagłada ze strony potężnego aparatu państw. i organizacji społecznych niemieckich. Pozostawieni bez inteligencji i przywódców, wypędzonych tororem i szykanami władz i ludności niemieckiej, z trudnością tylko

bronią się przeciw zalewowi, jaki im zagraża. W walce tej oczekują pomocy od nas, szczęśliwszych, bo wolnych. Pomocy odmówić nie mamy prawa, gdy chodzi o utrzymanie placówek narodowych i ziemi, która stanowi nasze dziedzictwo.

W granicach Rzeczypospolitej walka o polskość zewnętrznych kresów nie jest jeszcze ukończona. Wiekowa niewola pozostawiła ślady, które jedynie lata ciężkiej organizacji pracy od podstaw pozwolą usunąć. Organizowana akcja niemiecka wewnątrz kraju wkłada na nas obowiązki przeciwstawienia również zwartego frontu w walce o polskość ziem naszych.

Komitet „tygodnia” wzywa wszystkich obywateli, bez różnicy przekonań politycznych, którym droga jest sprawa bezpieczeństwa i tradycji politycznej Rzeczypospolitej, do oddania podatku mienia celem utrwalenia naszej rewindykacji, zdobytej podatkiem krwi najlepszych synów ojczyzny.”

„Spójnia”.

W niedzielę dn. 2 grudnia b. r. o godz. 5 popoł. odbył się staraniem miejscowego Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej „Spójnia” obchód Mickiewiczowski. Uroczystość miała się odbyć w dn. 26 listopada jako w rocznicę śmierci wieszczka, ze względu jednak od stowarzyszenia niezależnych musiano ją odłożyć na dzień 2 grudnia.

Na początku wygłosił słowo wstępne p. J. Koziański, podkreślając znaczenie obchodu dla młodzieży i przedstawił w ogólnych zarysach pracę filaretów z naczelnym ich hasłem: Ojczyzna, nauka i cnota, które to hasła wprowadza się w czyn także w „Spójni”. Chór stowarzyszenia pod kierownictwem p. prof. Sypniewskiego wykonał szereg pieśni na cztery głosy. Odczyt o Adamie Mickiewiczu wygłosił p. St. Maciejewski; prelegent zcharakterywał pięknie życie, pracę i dzieła wielkiego poety polskiego a w końcu przedstawił jego śmierć.

Deklamacje wypowiedzieli udalnie p. Koziański »Ode do młodości« p. Tulimowski »Prolog do P. Tadeusza i dth. Młotkowska« Koncert nad koncertami« z P. Tadeusza. Po śpiewach i deklamacjach zabrał jeszcze głos ks. patron Radomski, wskazując na gorącą i heroiczną miłość Ojczyzny i patriotyzm Mickiewicza i wyraził życzenie, by duch wieszczka ożywił młodzież dzisiejszą. W końcu w gorących słowach pożegnał imieniem Stowarzyszenia druhów odchodzących do wojska udzielając im cennych rad i wskazówek na dalszą drogę życia. Po odśpiewaniu »Roty Młodzieży« zamknięto tę piękną uroczystość. Salę wypełnili szczerze rodzice, goście oraz młodzież. Tego rodzaju obrhody narodowe wpływają bardzo dodatnio na młodzież, odradzają ją oraz pobudzają do umiłowania naszych narodowych pamiątek.

Obecny.

List ze Śląska.

W województwie Śląskiem istnieje legalnie, dzięki nieszczęsnemu traktatowi Genewskiemu, partja komunistyczna, na czele której stoi tow. Wieczorek, który obecnie zasiada w twierdzy Poznańskiej.

Zebrania powyższej partji odby-

wać się mogą legalnie, gdyż jest to przewidziane i zagwarantowane w traktacie Genewskim. Otóż, korzystając z tej swobody, tow. Wieczorek jako przewodniczący komitetu komunistycznego Górnego Śląska wyjechał w dniu 28 sierpnia r. b. na mocy karty cyrkulacyjnej na Śląsk Opolski, gdzie od swoich czerwonych towarzyszy otrzymał paszport zagraniczny Rosji Sowieckiej, celem odbycia „kursu propagandy sowieckiej” w Moskwie.

W pierwszych dniach października r. b. tow. Wieczorek, powrócił po przesłuchaniu wyżej wymienionego kursu z Rosji via Berlin do Giszowca pow. Katowice.

Na dzień 9 października r. b. został proklamowany przez „Zw. Zaw. Górnego Śląska” 24-ro godzinny strajk, celem zmanifestowania protestu o porządkach w kopalni Redena pod Dąbrową.

Korzystając z tej sposobności tow. Wieczorek osobiście i przez swoich agitatorów podburzył masy robotnicze do strajku, aż do odwołania. Pomimo wezwań Zw. Zaw. robotnicy z okręgu przemysłowego na drugi dzień do pracy nie stanęli.

Tow. Wieczorek jawnie na zebraniach załogowych podburzał do strajku generalnego, aż w dniu 11 października został aresztowany.

Tymczasem rozagitowany tłum pośpieszył w liczbie kilku tysięcy do Katowic przed gmach Województwa, żądając wydania Wieczorka. Ówczesny wojewoda Schultis, będąc słabej ręki, a przytem niemieckiego ducha, uległ masom i zarządził wypuszczenie z aresztu czerwonego towarzysza.

W tymże dniu załoga kopalni „Gieszego” rozbroiła posterunek policji w Nikiszu, powiatu katowickiego tow. Wieczorek pozwoleniu rozpoczął agitację w szerszym zakresie.

Dn. 12. X. b. r. do strajku górniczego przyłączyli się kolejarze dyr. Katowickiej, jednak że w ciągu trzech dni rozpoczęła się likwidacja strajku kolejowego, tak że zaledwie mała liczba zostało strajkujących kolejarzy.

W dn. 25. X. b. r. strajk górniczy został zlikwidowany, delegaci i pracodawcy doszli do porozumienia, wojewoda Schultis został odwołany, na jego miejsce przybył jako delegat Rządu dr. Koncki z Warszawy, który zarządził natychmiastowe aresztowanie tow. Wieczorka i innych komunistów.

Robotnicy okręgu węglowego „Nikirz — Janów — Giszowiec” zamierzali urządzić protest, lecz zostali przez policję rozproszeni, przytem zostało dwóch robotników z Nikiszu rannych.

W czasie strajku odznaczali się sprawnością w szarży ulani z 8 pułku (jeden szwadron stoi w Katowicach) Wojsko do tłumów nie strzelało.

Kazimierz Bączkowsky.

Z Rady Miejskiej.

Posiedzenie w dniu 27 listopada zagał prezes p. dr. Piasecki o g. 8 wiecz. Protokół poprzedniego posiedzenia, odczytany przez radnego sekretarza p. L. Opoczyńskiego, Rada Miejska zatwierdziła. Pan prezes odczytał zaproszenie na organizacyjne zebranie Komitetu Zbiórki dla inwalidów. Na przedstawiciela Rady powołano p. r. Gąszczyńskiego.

I.) Na wniosek Magistratu Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła w II czytaniu: upoważnić Magistrat:

1.) do zaciągnięcia na rozbudowę

MYSŁI.

Jest tam i plemię, co inaczej żyło:
Po rozkieszanych puścizną warszta-

[tów,
Które się więcej niż kto wzbogaciło,
Najrealniejszych pełne demokratów—
Idealowi niepodległe w mczym —
Wolne jak pieniądz, co się tyczy

[krągło;
I wiem, że smaga je tatarskim biczem
Los ów, darzący pierwej ciszą ciągłą...
— Wiem, że już milion blisko w pień

[wycięto
Tych zubożonych i tych zapłaconych,
Doganiających się ofiarą świętą.
A kapitałów żądzą wyszcignionych:

Ci — z indjan śmieją się... lecz ci

[i owi
Na pastwę idą historii-orłowi,
Co, nad ludzkością przelatując, woła:
„Pracować będziesz z potem twego

[Czola!]
Cyprjan Norwid.

kolonii robotniczej w m. Wrocławku w Polskim Banku Komunalnym pożyczki na sumę 500,000,000 mkp. na warunkach ustalonych przez Polski Bank Komunalny w porozumieniu z Magistratem m. Wrocławka,

2.) do ustalenia terminu spłaty oraz wszelkich wogóle warunków pożyczki i przyjęcia zobowiązań z pożyczką związanych,

3.) do przeprowadzenia wszelkich czynności prawnych w związku z zaciągnięciem pożyczki. Przytem Rada Miejska zaznacza, że z tytułu niniejszej pożyczki m. Wrocławek poddaje się statutowi Banku Komunalnego, oraz przepisom wydanym lub mogącym być wydanymi w przyszłości, przez Władze Banku oraz Min. R. P. i Skarbu.

Przy głosowaniu Grupa Pracy wstrzymała się od głosu, a p. wicepr. Mańkowski zgłosił do protokołu następujące oświadczenie: »Wobec tego, że uzyskane kredyty na budowę kolonii robotniczej były wystarczające do jej wykończenia i obecnie żądane kredyty przez Magistrat wynikają z tego, że przeznaczono na tę budowę nie były we właściwym czasie na ten cel użyte. Grupa Pracy wstrzymuje się od głosowania. (—) A. Mańkowski.

II) Na wniosek Magistratu Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła w I czytaniu: upoważnić Magistrat:

1.) do zaciągnięcia w Pol. Banku Komunalnym na zaopatrzenie ludności m. Wrocławka na okres zimowy 1923-24 w węgiel z przydziału Nadz. Komisarza dla zwalczania drożyzny, krótko terminowej pożyczki w wysokości 2,000,000,000 mk. na warunkach ustalonych przez Pol. Bank Komunalny w porozumieniu z Magistratem,

2.) do ustalenia terminów spłaty i szczegółowych warunków pożyczki,

3.) do przeprowadzenia wszelkich czynności prawnych w związku z zaciągnięciem pożyczki i przyjęcia zobowiązań z pożyczką związanych. Przytem Rada Miejska zaznacza, że z tytułu niniejszej pożyczki m. Wrocławek poddaje się statutowi Pol. Banku Komunalnego oraz przepisom wydanym lub mogącym być wydanymi w przyszłości przez Władze Banku zgodnie ze statutem.

III.) Na wniosek Magistratu Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła:

1.) upoważnić Magistrat m. Wrocławka do nabycia od małżonków Jana i Apolonii Dobrzeleckich nieruchomości №646, znajdującej się we Wrocławku, składającej się z pustego placu o powierzchni 2330 łokci kw. za sumę 60,000,000 mkp.,

2.) sprzedać tymże małżonkom Dobrzeleckim z gruntów miejskich plac o powierzchni 2565 łokci kw. położony we Wrocławku przy ul. Szopena od ulicy Załobnej za sumę 60,000,000 mk.,

3.) upoważnić Magistrat do przeprowadzenia wszelkich formalności związanych z powyższem kupnem-sprzedazą, oraz pokrycia z funduszu kasy miejskiej wszelkich wynikających z tego tytułu kosztów.

Na tem posiedzenie zamknięto o godz. 10 wieczór.

Co niesie dzień?

GRUDZIEŃ

5

ŚRODA

Dziś: Saby, Lucjusza.
Słow.: Spitosława.
Jutro: Mikołaja biskupa.
Wschód słońca o g. 7.21
Zachód o g. 15.40
Wsch. księżycy o g. 3.29
Zachód o g. 14.52.

Z KRAJU.

Projekt ustawy o wypowiedzeniu pracy. Min. Pracy dążąc do unifikacji dotychczasowych ustaw obowiązujących w granicach Rzpłtej, przygotowało projekt jednolitej ustawy o wypowiedzeniu pracy, który w najbliższym czasie złożony będzie do laski marszałkowskiej. Najważniejsze artykuły ustawy tej brzmią: przy umowie najmu na czas nieokreślony każda ze stron umawiających się może rozwiązać umowę, uprzedzwszy drugą stronę o swym zamiarze conajmniej na dwa tygodnie naprzód. O ile pomimo wypowiedzenia wypowiedzenia pracy, dokonanego przez pracodawcę, umowa najmu nie zostanie rozwiązana, lub też będzie w ciągu tygodnia po rozwiązaniu zawarta, to pracodawca nie może w ciągu najbliższych 6 tygodni od dnia poprzedniego wypowiedzenia, rozwiązać umowy przez wypowiedzenie. Atoli pracodawca może w ciągu tych 6 tygodni każdej chwili rozwiązać stosunek pracy, winien je lnak zapłacić robotnikowi poza faktycznie zapracowanym wynagrodzeniem, jeszcze dodatkowe wynagrodzenie w wysokości zarobku jego za ostatnie 14 dni kalendarzowe. Przepisy stosują się również do umów na czas określony, nie dłuższy jednak od miesiąca, o ile stosunek najmu był dwa razy wznowiany. Jeżeli co do terminu płac nie zawarto innej umowy, to przyjmuje się, że płaca będzie tygodniowa. Przy umowie najmu każda ze stron umawiających może zrzec się umowy, uprzedzwszy drugą stronę o swym zamiarze conajmniej na dwa tygodnie naprzód, o ile w umowie nie zastrzeżono dłuższego okresu wypowiedzenia.

Podatek od kart do gry. Na najbliższym posiedzeniu Rady Ministrów rozpatrywany będzie wniesiony przez ministra skarbu projekt rozporządzenia w sprawie podatku od kart do gry. Na podstawie tego projektu podatek wynosi 20,000 mk. od talji. Od kart przywożonych z zagranicy uiszczają się będzie podatek równocześnie z pobieraniem cła. W razie uchylania się od obowiązku tego podatku przewidywane są kary od pół miliona mk. aż do 500 milionów mk.

Przemianowanie oficerów rezerwy i urzędników wojskowych na oficerów zawodowych. W związku z ostatnią fazą prac nad przemianowaniem oficerów rezerwy, zatrzymanych w służbie czynnej i urzędników wojskowych na oficerów zawodowych Minister spraw wojsk. zarządził, aby wszyscy dowódcy okręgów korpusów, szefowie departamentów przedłożyli do dnia 5 grudnia uzupełnienia do list kwalifikacyjnych za rok 1923 oficerów rezerwy, zatrzymanych w czynnej służbie. Analogiczne mają być dla urzędników wojskowych sporządzone listy kwalifikacyjne i wraz z odpowiedniami uzupełnieniami i orzeczeniem lekarskim skierowane do Oddziału V Sztabu, gdzie ma nastąpić odpowiednie przemianowanie.

Ilość personelu kolejowego. Ilość pracowników etatów na kolei żelaznej według preliminarza na rok 1924 wynosi 83,432. Ogólna ilość pracowników nieetatowych podzielona na dwie grupy, a mianowicie na stałych dziennych i niestałych wynosi dla pierwszej grupy 26 776 osób, dla drugiej 5 465. Wynagrodzenie dla stałych pracowników, płatnych dziennie obliczane jest analogicznie od uposażeń pracowników etatowych. Poza personelem zaliczonym na wydatki osobowe mieszczą się w wydatkach rzeczowych płace pracowników w ilości 107,529 osób, z czego etatowych jest 3,103, nieetatowych 69,207 i sezonowych 35,219.

Mianowanie. Prezydent Rzeczypospolitej, p. Wojciechowski, zamianował gen. Wł. Sikorskiego, generałnym inspektorem piechoty.

Po wydaniu posłów socjalistycznych. Centralny komitet wykonaw-

czy P. P. S. wraz z klubem P. P. S. odbył w dn. 1 b. m. parogodzinne narady nad sytuacją jaka się wytworzyła w związku z wydaniem posłów P. P. S. władzom sądownym. Zgłoszono szereg rezolucji, które przekazano do redakcji specjalnej komisji złożonej z posłów Barlickiego, Niedziałkowskiego, Zaremby i Perla. Rezolucje te przedstawione mają być na posiedzeniu wtorkowym. Zgromadzenie odrzuciło natomiast jednomyślnie propozycję i chęć wyrażoną przez p. Marka złożenia mandatu poselskiego.

Wysiedlenie Duracza. Mecenas Duracz, znany ze stałych wystąpień w sądach polskich, w obronie zdrajców stanu — komunistów oraz notorycznych opryszków bolszewickich, otrzymał nakaz władz odnoszących opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 2 grudnia.

Proces atamana Machny. W dniu 1-XII sąd okręgowy warszawski pod przewodnictwem sędziego Grzybowskiego i przy udziale sędziów Rykaczewskiego i Długosza, po wysłuchaniu obszernych przemówień rzecznika oskarżenia, podprokuratora Wasserbergera oraz obrony w osobach adwokatów: Fr. Paschalskiego, Strzałkowskiego i Mieczysława Rudzińskiego wydał późnym wieczorem wyrok w ciągnącej się od kilku dni sprawie Nestora Machny, kochanki jego Haliny Kuzmienko oraz współtowarzyszy atamana Machny: Chmary i Damuszki.

Mocą wyroku tego wymienione osoby zostały uniewinnione z zarzutu należenia do spisku, mającego na celu wspólnie z misją sowiecką wywołanie powstania we wschodniej Małopolsce celem oderwania tego kraju od Polak.

Tydzień akademika w Łukowie. Pod protektorem starosty Słomińskiego odbył się w Łukowie tydzień zbiórki na niezamożną młodzież akademicką. Łuków wystąpił godnie. Kupcy przeznaczyli na ten cel 5 proc. zysków dziennych. W dniu 18 zakończono zbiórkę „Czarną kawą”, urządzoną w sali stowarzyszenia „Ogniwó”.

Zwycięstwo listy narodowej. W wyborach do Rady miejskiej w Mławie lista narodowa uzyskała 15, żydzi 6, socjaliści 3 miejsca.

Wąbrzeźno. Aresztowano tu agitatorów antyreligijnych. W ostatnich dniach rozszerzano w mieście druki antyreligijne, skierowane zwłaszcza przeciwko obrędom kościelnym wyznania rzymsko-katolickiego. — Pol. Państwowa dowiedziawszy się o rozszerzaniu wyżej wymienionych druków, które znieważają w najohydniejszy sposób kościół katolicki wraz z jego obrzędami, przyaresztowała natychmiast głównego sprawcę, u którego znaleziono jeszcze kilka egzemplarzy wspomnianego druku i oddano go w ręce sprawiedliwości.

Z Krakowa. Śledztwo w sprawie krwawego wtorku toczy się w sądzie okręg. karnym w Krakowie — jak pisze Goniec Krakowski — w dalszym ciągu. W najbliższych dniach ze względu na olbrzymi materiał śledczy, zebrany w tej sprawie, prócz sędziego Huta i sędziego Podobińskiego, delegowanych będzie jeszcze do tej sprawy dwu sędziów śledczych. Również do pomocy prokuratora dr. Schwarza delegowano prokuratora Hubla z Górnego Śląska. W ostatnich dniach odstawiono do więzienia sądu okręg. karnego krakowskiego sześć osób pod zarzutem współudziału w walkach w dniu 6 b. m. Są to: Józef Kwinta, Piotr Zajdowski, Antoni Słabik, Józef Stolarczyk, Franciszek Synowiec i Kazimierz Lornicki zofer. Prowadzone są nadto dochodzenia przeciw urzędnikowi pocztowemu Kornickiemu o zbrodnię gwałtu publicznego.

Dn. 30 ub. m. odbył się w Krakowie pogrzeb s. p. rotmistrza Franciszka Łukasiewicza, dowódcy 3 go szwadronu 8 pułku ułanów ks. Józefa Poniatowskiego. W pogrzebie zmarłego wskutek ran, odniesionych dn. 6 listopada, wzięli udział, oprócz licznej publiczności, przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, jeneralicja i delegacje oficerów, a między innymi, gen. Dziewanowski w

Na sezon gwiazdkowy

Ozdoby i świece choinkowe

SĄ DO NABYCIA

w Księgarni Powszechnej.

zastępstwie kierownika ministerjum spraw wojskowych. Gen. Dziewanowski złożył też na trumnie wieniec od prezydenta Rzpłtej. Na cmentarzu rakowickim przemawiał nad grobem gen. Dziewanowski oraz rotm. Jakóbowski. Po pogrzebie odbyła się defilada oddziałów wojskowych.

Uniwersytet Jagielloński zaprosił na katedrę literatury bułgarskiej w bieżącym semestrze prof. uniwersytetu w Sofji, Bojana Panewa. Prof. Panew, który przed wojną przebywał dłuższy czas w Polsce, jest najwybitniejszym bułgarskim znawcą literatury polskiej, o czym świadczą liczne jego prace, jak np. »Mickiewicz i bułgarowie«, oraz studja o »Anhelimie«, »Irydjonie« i t. d. Jest on najznakomitszym historykiem literatury bułgarskiej. Prof. Panew rozpoczął swój cykl wykładów w uniwersytecie krakowskim w obecności senatu i licznych audytorjum w auli wstępnym wykładem p. t. »Duch literatury bułgarskiej«. W następnym semestrze prof. Panew ma udać się do Warszawy i w tamtejszym uniwersytecie będzie miał wykłady o piśmiennictwie bułgarskim.

Kary za nieprawdziwe zeznania podatkowe.

Izba skarbowa warszawska skierowała przed niedawnym czasem do sądu pokoju 13 okręgu m. st. Warszawy wniosek o pociągnięcie Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „Młyn Parowy Polonia“ do odpowiedzialności karnej z mocy ustawy o państwowym podatku przemysłowym, za podanie świadome nieprawdziwych wiadomości zeznania o obrocie kupieckim firmy. W dniu 28 listopada sąd po rozpatrzeniu powyższej sprawy zasądził: Balesława Rzepkovicza, współwłaściciela i odpowiedzialnego dyrektora spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „Młyn parowy Polonia“, na zapłacenie 600 milionów marek grzywny, a ponadto na 1 miesiąc więzienia, w razie niewpłacenia grzywny sąd zagroził mu przedłużeniem kary więzienia do 3 miesięcy. Ponadto Rzepkovicz skazany został na zapłacenie 60 milionów marek kosztów sądowych. Równocześnie sąd skazał współoskarżonego Jakóba Golda, buchaltera wspomnianej spółki na zapłacenie 60 milionów marek grzywny i na 2 tygodnie więzienia. W razie niezapłacenia przez skazanego grzywny przedłużone mu zostanie więzienie do sześciu tygodni. Ponadto Gold ma zapłacić 6 milionów tytułem kosztów sądowych. Sąd zastosował w stosunku do obydwu skazanych areszt jako środek prewencyjny i to aż do czasu złożenia kaucji przez Rzepkovicza i miljarde marek i przez Golda w kwocie 100 milionów marek. Zaznaczyć należy, że skazany buchalter Gold postawiony został w stan oskarżenia w toku samej sprawy.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 2. XII.

Funt angielski	15.200.000
Dolar	3.490.000
Frank szwajcarski	609 700
Frank francuski	189.500
Korona czeska	100.000
Korony austriackie (100)	49.55

TELEGRAMY.

Waloryzacja a kredyty dyskontowe.

Wobec krążących pogłosek, iż z dniem wejścia w życie ustawy o waloryzacji, zostaną niezwłocznie waloryzowane wszelkie kredyty udzielone na weksle przedstawione do dyskonta i płatne po dniu wejścia w życie ustawy, otrzymujemy z najbardziej miarodajnego źródła informacji, iż pogłoski te są nieuzasadnione.

Ustawa może być stosowana do kredytów, udzielonych dopiero po dniu wejścia jej w życie t. j. do 1 stycznia 1924 roku, a sposób jej stosowania do różnego rodzaju kredytów określi rozporządzenie Rady Ministrów zgodnie z art. 9-tym ustawy.

Pieniądz złoty w Nadrenji

KOBLENCJA, 4.22. PAT. Wysoka Komisja międzysojusznicza upoważniła grupy przemysłowców w Wiesbaden (Palatynat) do wypuszczenia opartej na złocie monety.

Sytuacja w Niemczech.

BERLIN 4. XII Wczoraj odbyło się posiedzenie gabinetu, na którym postanowiono zażądać od Reichstagu ustawy upelnomocniającej co do obliczenia na podstawie złota podatku majątkowego. W sferach rządowych panuje opinia, że ustawa ta nie wymaga przepisanej większości dwóch trzecich głosów, koła parlamentarne zaś oponują, sprawa zależna jest od stanowiska Deutsch-Nationale Partei.

Na łamach Kreuzzeitung hr. Westarp domaga się jaknajprędzszego rozpisania nowych wyborów.

Wielka katastrofa na jeziorze Gleno.

BRESCIA 3 XI. (P.A.T.) Wskutek zerwania się olbrzymiej tamy na jeziorze Gleno (Alpy Bergameńskie), służącej za centralny rezerwar silny hydroelektryczny, 4 miliony metrów kubicznych wody zalalałokoliczne pola. Wylała również rzeka Dezzo, porywając wiele domów miasteczek Mazzunno i Dezzo, nadto szereg wiossek, folwarków, fabryk elektrycznych, oraz most kolejowy. Dotychczas wydobyto 300 trupów, ofiar katastrofy.

Katastrofa w Bergamo.

RZYM, 3. XI. PAT. Według dalszych doniesień o katastrofie we Włoszech wskutek zerwania tamy, prócz miejscowości Dezzo, w której na ogólną liczbę 500 mieszkańców uratowano jedynie 5, zniszczone zostały również miejscowości Guadino i Corna, pierwsza z nich liczyła 300 mieszkańców, a druga 1000. Cała dolina Scalvo znajduje się pod wodą, tak samo i boczna dolina Gorzone, w dolinie Dezzo zniszczonych zostało 5 stacji hydroelektrotechnicznych.

Bolszewicy chcą się mścić.

RYGA (Rps.) Ze źródeł dobrze poinformowanych z Moskwy, komunikują, że grupa skrajnych komunistów utworzyła tajny komitet, który poczyni próby pomścić zabójstwo Worowskiego. Na czele komitetu stoi Dzierżyński. Emisarjusz komitetu będą wysłani zagranicę w celu poczynienia tam stosownych przygotowań.

Znowu napad na pociąg.

MOSKWA. (Gps.) W odległości 2-ch wiorst od stacji Bobruisk, oddział zbrojny dokonał napadu rabun-

kowego na pociąg pasażerski, idący w kierunku Mińska.

Tajemnicze przerwanie komunikacji telefonicznej.

LONDYN 4. XII. Pat. Wczoraj w południe niewiadomych przyczyn zerwana została komunikacja telefoniczna między Londynem i Paryżem, Dotychczas połączenie telefoniczne na tej linii nie zostało wznowione.

LOTNICTWO.

— Podkomisja lotnicza pod przewodnictwem p. Zaluski wysłuchała sprawozdania zastępcy szefa depart. lotnictwa pułk. Rayskiego i szefa depart. przemysłu w jennego o stanie lotnictwa i przemysłu lotniczego. Stwierdzono, że dopływ materiału ludzkiego, zarówno oficerskiego i podoficerskiego jest zupełnie wystarczający. Na następnym posiedzeniu odbędzie się dyskusja nad przemysłem lotniczym.

— Wobec gwałtownego rozwoju lotnictwa w Stanach Zjednoczonych, czego dowodem są świeże rekordy, osiągnięte przez lotników amerykańskich, francuskie władze lotnicze ogłosiły obecnie dwie nowe nagrody dla lotników. I tak: 50.000 franków dla lotnika francuskiego, który dnia 31 grudnia r. b. pobije istniejące rekordy wytrzymałości i długości lotu, oraz 50.000 franków dla lotnika, który pobije rekord wysokości, osiągnięty ostatnio przez Sadiego Lecoinea.

Dział gospodarczy.

O obchodzeniu się z końmi zmoczonymi i zabłoconymi.

Odpowiednie i umiejętne obchodzenie się z takimi końmi zapobiega różnym chorobom. Mianowicie należy pamiętać, że koni zmoczonych nie można zaniedbywać nawet w czasie chochy najpilniejszych robót w gospodarstwie; potrzeba je zaraz osuszyć i oczyścić, zabiera to czasu niewiele i zapobiega chorobom.

Konia zmoczonego należy dobrze wytrzeć całego za pomocą wiechcia z miękkiej słomy, szczególnie dobrze wytrzeć brzuch, grzbiet i piersi i potem okryć go derką.

Konie bardzo zgrzane, które wykonały forsowną robotę lub daleką podróż, należy najpierw wolno oprowadzać przez 20 minut, potem zaś wytrzeć suchym wiechciem i okryć derkami; tak samo należy postąpić z końmi, które wracają do domu zmoczone śniegiem lub deszczem.

Konie zgrzane i zmęczone powinny być postawione w stajni w takim miejscu, gdzieby nie było przeciągu, zdala ode drzwi, ażeby nie owionął je zimny wiatr, co może spowodować paraliż.

Jeżeli konie przez dni kilka stoją bez roboty i następnie idą w drogę, szczególnie w czasie wiatru lub deszczu, należy wystrzegać się tu paraliżu zadu i w tym celu nie można je zbyt męczyć i w ciągu pierwszej godziny jechać w nie wolno.

Przestrzegając więc podane tu wskazówki niewątpliwie uchronimy konie od niebezpiecznych chorób.

Sposób określenia wieku krów po rogach.

W celu określenia wieków krów przy pomocy rogów należy pilnie się przypatrzeć tak zwanym pierścieniom, jakie tworzą się na rogach od obsady głowy. Mianowicie pomiędzy jedną a drugą ciężarnością u każdej krowy zwykle powstaje na rogu obrączkowate zwięźlenie. Krowie gdy rodzi co rok, również i co rok przybywa po 1 pierścieniu na każdym rogu (symetryczne) i pierścienie te mają długości i centymetr. Tworzą się one od nasady rogów i posuwają się stopniowo ku końcom rogów. Każda krow-

KSIĘGARNIA POWSZECHNA

WE WŁOCŁAWKU

poleca swoje ostatnie wydawnictwa:

Ks. St. Maciątek *Wesołych Świąt! Opowieści z życia św. Stanisława Kostki.*

Ks. I. Charszewski *Najazd Sekciarstwa na Polskę.*

Ks. J. Kruszyński *Niebezpieczeństwo Żydowskie.*

Magistrat m. Brześcia Kujawskiego

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 22 grudnia r. b. o godzinie 10 rano odbędzie się publiczna licytacja na sprzedaż 204 sztuk drzewa budulcowego i opałowego na pniu w lesie miejskim. Warunki licytacji mogą być rozpatrywane w kancelarii Magistratu codziennie (z wyjątkiem świąt) od godziny 8 rano do 12 w południe i od 2 do 6 po południu.

Brześć Kujawski, d. 27 listopada 1923 r.

Burmistrz **A. Zajda.**

jałowa przez rok (lub więcej) ma na rogach zgrubienie pierścieniowate 2 lub 3 razy dłuższe. Wiek cielęcy każdej krowy trwa 2 lata i przy obliczaniu więc wieku krowy należy do ilości tych pierścieni dodać, a wtedy w sumie otrzymamy wiek krowy.

Například; jeżeli krowa ma na rogach po trzy zwykłe pierścienie i prócz tego pomiędzy II i III-cim jest długa przestrzeń (dłuższa, niż pomiędzy I i II), obliczając więc lata krowy musimy najpierw policzyć 2 lata cielęcego jej wieku, potem 3 pierścienie i 1 rok jałowoci, czyli razem 6 lat.

Z. Olszański.
lekarz-weterynarji

Odpowiedzi Administracji.

W. X. kan. Gniazdowski. Prenumerata jest uregulowana do końca roku, gdyż potrącamy sobie z kurji 1 milion. W przyszłości prosimy uprzejmie o wpłacanie na nasze konto Nr. 61.783

OFIARY.

Zamiast kwiatów na trumienkę kochanego Jerzyka Soleckiego Olszakowscy i Narebscy z Basią i milion marek na »Dom Sierot« przy ul. Biskupiej.

Zamiast kwiatów na trumnę s. p. Jerzyka Soleckiego składa na Schronisko dla dzieci »Opatrzność« H. B. mk. 500.000.

Zamiast kwiatów na trumienkę s. p. Jerzyka Soleckiego, składa na Dom Sierot przy ul. Biskupiej Z. Z. mk. 600.000.

Zamiast kwiatów na trumnę s. p. Jerzyka Soleckiego na nędzę wyjątkową mk. 500.000. K. M. P.

Na Klasztor Jasnogórski p. Fr. Jasiński 400.000 mk.; p. Szortyka 200.000 mk.

Ku czci s. p. porucznika marynar ki polskiej Jerzego Pieszkańskiego, pol-głego w obronie Ojczyzny, w dniu 23-ego rocznicy Jego urodzin 5-XII:

1). Na wyjątkową nędzę—5 0 tys.
2). Na dzieci sieroty w ochronie przy klasztorze O. O. Reformatów 500 tys.

Z powodu nieporozumienia po-

ODDAM W DZIERZAWĘ od zaraz

półtorej morgi ogrodu z mieszkaniem i ze sklepem na przedmieściu Włocławka. Wiadomość: Księgarnia, Nowy Rynek 5. Arentowicz.

między L. P. i K. R. na Dom sierot przy ul. Biskupiej, mk. 200.000.

Za wypożyczenie kompletu gazet z adm. »Słowa Kuj.« firm. Osterloff, Wasilewski na nędzę wyjątkową mk. 200.000.

Za uszkodzenie ostatniego numeru »Świata« w cukierni p. Bednarskiego na kościół św. Stanisława składa 200.000 mk. Tadeusz Miszewski art. rzeźbiarz.

ROZKŁAD JAZDY PAROSTATKÓW.

Płock — Włocławek godz. 2.30 p.p.
Włocławek — Płock godz. 2.15 p.p.
Płock — Warszawa o godz. 5.30 rano,
" 4.30 p. p.
" 6 wiecz.
Warszawa — Płock o godz. 8 rano,
" 6 p. p.
" 10.30 w nocy.

Dla Rolników.

Z. Olszański.
Rady praktyczne dla kupujących konie. Wyd. II.
Jak leczyć konia kulawego. Wyd. II.
Pomoc w chorobach zwierząt. Wyd. II.
Zapobieganie chorobom inwentarza.
Do nabycia

w Księgarni Powszechnej we Włocławku.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Włocławski sąd biskupi wzywa na mocy dekretu z dn. 28 XI. 1923 r. Mirosława Simonisa niewiadomego pobytu jako pozwanego w sprawie o unieważnienie małżeństwa, wniesionej przez Aleksandrę Simonis przeciwko niemu, aby się stawił osobiście w sali tegoż Sądu przy Kurji Diecezjalnej we Włocławku o godzinie 12-iej i pół po południu dnia 10 Stycznia 1924 r. W terminie powyższym Sąd będzie godził strony i ew. stwierdził przedmiot sporu. Sędzia Prosynodalny ks. Mikulski, notariusz ks. W. Gmachowski. 284

Zginęła młoda koza maści białej, oddać u stróża Mietlickiego. Łęgska 20 — 24. 268